

Rapport från kommittén för olivolja, 16 februari 2016

Några punkter om olivolja kom upp på ett möte som till större delen handlade om frukt och grönsaker.

Sammanfattning

- KOM lade fram ett förslag till en delegerad akt om frivilliga reserverade termer för olivolja. Ingen hade några invändningar, men det var oklart om det behövs övergångsregler eller inte.
- KOM var bekymrade över olivoljekontrollerna; det var en hel del uppenbara fel i rapporterna, och flera länder hade inte rapporterat alls. Den data som rapporterats in tyder dessutom på en oroande mängd felaktigheter, framför allt i märkningen.
- Några länder upprepade sin kritik mot att tullkvoten för import av olivolja från Tunisien numera fördelades på helåret istället för varje månad.

Från Sverige deltog Katarina Johansson från Jordbruksverket.

Expertgruppen för delegerade akter

2. Olivolja

2.1 Frivilliga reserverade termer för olivolja

KOM har skickat ut ett förslag till delegerad akt som ändrar bilaga IX i förordning (EU) nr 1308/2013. Ändringen är en uppdatering av frivilliga reserverade beteckningar på jungfruolja. Upprinnelsen till ändringen är en ny metod för organoleptisk bedömning som antagits av Internationella olivoljerådet (IOC) och som ändrar den frivilliga terminologin för märkning av olivolja

KOM förklarade att det för vissa engelska termer fanns tolkningsproblem (exempelvis var "light" inte en bra översättning av "legèr" eftersom det kunde få konsumenten att tänka på light-produkter i allmänhet). Det skulle nu bli "delicate" istället. De räknade upp ytterligare några termer som skulle komma att ändras i den engelska versionen. De hade inte hunnit med så många andra språk än, så de skulle återkomma om de fick problem med andra språk också.

KOM väntade sig en oproblematisk granskningsperiod så att den delegerade akten kunde publiceras samtidigt som genomförandeakten som diskuterades på förra mötet.

Två länder meddelade att de inte hade några problem med förslaget; det stämde med vad som beslutats i olivoljerådet. Ett land ville invänta sin översättning innan de kommenterade, men de hade inga invändningar i princip.

Ett land frågade om det behövdes några övergångsregler för produkter som redan är märkta. KOM trodde inte att det skulle vara något problem, men de behövde kolla vad som står i de horisontella reglerna om detta. Det kan vara en bra idé att kungöra förändringen redan nu i länder där produkterna märks på engelska.

Kommittémötet

1. Frågor som kan gå till omröstning

Inga frågor kom upp för omröstning.

4. Olivolja

4.1 Resultat av kontroller av överensstämmelse

Varje MS ska göra särskilda kontroller på olivolja i handeln. Analyserna är omfattande och består bl.a. av organoleptiska analyser.

KOM presenterade resultaten av de kontroller som genomförts under 2014. Det här var första gången som kommittén fick en sådan presentation. De tyckte att det var särskilt viktigt nu eftersom det varit en del skrivelser om fusk med produkterna. Kontrollerna bygger på förordningar som senast ändrades 2013. Därför är 2014 det första året med rapporter som bygger på de nya reglerna, så kontrollerna har kanske inte gjorts riktigt enhetligt i alla länder.

KOM betonade att det finns ett minsta krav på hur många kontroller som ska göras, och att det är MS sak att göra den riskanalys som kontrollerna ska bygga på. MS förväntas därför kontrollera särskilt noga de aspekter och den olja där de väntar sig de största problemen, på samma sätt som redan görs för frukt och grönsaker. Notifieringarna ska in till KOM senast den sista maj.

Fler brister i kontrollerna och i rapporteringen

Sju av konsumentländerna och två producentländer har inte notifierat resultat. De konsumentländer som faktiskt har notifierat har i genomsnitt genomfört fler kontroller än nödvändigt. För producentländerna var den siffran sämre. Nästan alla kontrollerna avsåg extra jungfruolja från EU-länder. Konsumentländerna kontrollerade framför allt olja från Italien, medan producentländerna framför allt kontrollerat olja från Spanien.

KOM var bekymrad över att så många länder inte rapporterat. KOM påminde också om att om man hittat många fel så skulle det påverka riskanalysen så att man gör fler kontroller nästa gång.

Nästa steg är att få in data från de länder som inte svarat. På längre sikt vill KOM skapa en databas över alla de rapporter som görs under åren, och börja analysera resultaten. På så sätt skulle man kunna bli mer precisa i sina

kvalitetsparametrar (om det till exempel skulle visa sig att samma faktor återkommer i många fall).

Det är också viktigt att alla använder det formulär som finns i förordningen, så att det blir lättare att sammanställa. De vill också ha en kontaktperson hos varje berörd myndighet.

KOM noterade att det ibland var felaktigheter i rapporterna. Det kunde till exempel saknas ursprungsland, men trots det hade produkten rapporterats som korrekt. I ett annat fall hade produkten rapporterats som industriell men den hade ändå granskats i detaljhandeln. Rent generellt verkade kontrollanterna inte alltid ha förstått vilken information de ska rapportera och varför.

Ordföranden menade att det var ”oerhört viktigt och av kritisk betydelse” att både kvaliteten och rapporteringen av den fungerade. De påminde om att den 31 maj 2016 var deadline för att rapportera datan för 2015. De betonade också att ”märkningsfel” gäller bara att information saknas. Om märkningen påstår att något är extra jungfruolja men det inte är sant så är det inte ett märkningsfel, utan ett problem med själva olivoljan.

Ganska dåliga resultat i de länder som rapporterat

Hur väl en produkt överensstämmer mäts i procent. En låg procent kan betyda en mindre miss i märkningen, medan 100 procent skulle betyda avsiktligt fusk. Det är mycket stora skillnader i rapporteringen: en del har inte hittat några fel alls, medan andra länder hittat höga felprocent i mer än hälften av produkterna. De flesta felen avser problem med märkningen, inte fel i oljans kemiska sammansättning. Hur många fel man hittade hade inget samband med hur många kontroller man gjorde.

KOM var bekymrade över de dåliga resultaten och skulle diskutera problemen med vissa länder inom det internationella olivoljerådet.

Kommentarer från MS

Ett land trodde att datan fick situationen att framstå som värre än den var. De hade bara hittat ett fåtal fall där det varit problem med kvaliteten, men de fall som upptäcktes fick mycket uppmärksamhet i media.

Ett land ville ha samma rapportering även för andra sektorer. De ville ha KOM:s presentation på Circa, och undrade också om KOM hade några särskilda regler på gång för internetförsäljning, inklusive import. Ett annat förslag var att lägga in automatiska kontroller i ISAMM, för att minska antalet felaktiga rapporter.

ORDF frågade konsumentländerna om de hade ackrediterade laboratorier för att göra testerna eller om oljan skickades till andra länder?

Två av de berörda länderna svarade att de hade sådana laboratorier.

ORDF noterade också att datan visade på ganska stora problem i flera länder, även om de flesta problemen hade med märkningen att göra snarare än med själva produkten. De ville inte underskatta problem med märkning, eftersom

konsumenten hade rätt till korrekt information. Den enda goda nyheten var att man hittat få fel med den kemiska sammansättningen.

Ett land ville att man till nästa år skulle skilja tydligt på märkningsfel och fel på själva oljan. Att man kräver en sämre olja som extra jungfruolja är betydligt allvarligare än att det inte står på flaskan hur man ska förvara den. Ett annat land stödde det förslaget, och tyckte att frågan om kontaktperson borde stå i frågeformuläret.

ORDF höll med och tyckte att det stärkte hans poäng om att rapporteringen behöver bli bättre.

4.2 Tullkvot för import av olivolja från Tunisien

KOM ska varje år öppna den ordinarie tullkvoten för import av olivolja från Tunisien. Under 2016 och 2017 tillkommer en extra kvantitet. Den kvoten blir sökbar när KOM via förordningar meddelar att den första kvoten är slut.

Två regler har ändrats sedan förra gången den här tullkvoten diskuterades (november 2015):

- Artikel 5.2 säger nu att den extra tullkvoten ska öppnas när KOM publicerar en förordning som säger att den första kvoten är stängd. Det går att ansöka den första måndagen eller tisdagen efter den publiceringen, även om måndagen råkar vara en helgdag.
- Man har tagit bort ett tidigare krav om att notifiera kvantiteter till KOM uppdelat på KN-nummer. KOM trodde att de behövde den datan, men eftersom licenserna numera gäller mycket längre tid så behövs det inte.

KOM skulle också ändra artikel 2.2 så att den blir något tydligare, men de planerade inga ändringar i sak. De betonade att den olivolja som omfattas av den första kvoten inte måste ha importerats för att den andra kvoten ska kunna öppnas.

Den 24 februari kommer Europaparlamentet att rösta om den extra kvoten. KOM vill därför rösta igenom den här förordningen på ett möte om ekologiska produkter i början av mars. Texten kan publiceras omkring den 19 mars.

Kommentarer på mötet

Ett land konstaterade att kvoten fulltecknats på en gång nu när det inte längre fanns månadsvisa tilldelningar, precis som de sagt i förväg. De ville ha separata regler för de båda kvoterna. Ett annat land instämde.

Ett land upprepade att de inte heller hade accepterat att slopa den månadsvisa fördelningen, och att det var en politiskt känslig fråga för dem. Ett annat land instämde. De höll också med om att det vore bättre med en förordning per kvot.

KOM tänkte inte återuppta diskussionen om själva tullkvoten, eftersom det beslutet fattats på annat håll. De tyckte fortfarande att det var en bra idé att ha de båda kvoterna i samma förordning, men kommenterade inte frågan om huruvida det varit bra att gå över till att fördela kvoten på årsbasis.

Nästa möte

Nästa möte hålls den 14 mars.